

סרטים

קמיליה

אלכסנדר דימה הוא שם של שני מחברים צרפתים מפורסמים. זהות הכינוי לא היתה מקרית, כי האחד הוא בנו של השני, אולם בזה מסתיים הדמיון; בעוד שדימה האב היה רומנטיקן, עיטט (בעזרת חבר עובדי-מכתבנים), מספר עצום של סיפורי-הרפתקאות רביי-כרכים כמו שלושת המוסקטרים, האציל ממוני-טה-קריסטו, היה הבן חסיד היצירה הריאליסטית. דימה הבן הוציא מתחת ידיו שורה של יצירות — בעיקר מחזות — על נושאים חברתיים. לפני 100 שנה בדיוק, במוצאו את עצמו במצוקה כספית, הח' לית לכתוב מחזה-קופסה עממי, שיכסה את הגרעון, בנה את הדמות המרכזית על אלפונסין דה-פלסיסי, וזנה-כבודה פריסאיה, שהיתה כה רגישה לריח-פרח חים עד שהיתה עוורת עצמה רק בקמיליות, פרח הסרבושם. הוא קרא למחזה בשם האשה חובבת הקמיליות.

אלפונסין נקראת, במחזה, מרגריט גוטייה. היא, לפי העלילה, פרוצה נודעת (ויקרנית) המתאהבת בבחור צעיר, ארמון, חייה אהו באושר, אולם, לבק-שת אביו, נושטת את מאהבה כדי שלא לחבל בעמ' דתו בחברה הגבוהה, נדבקת בשחפת וגוועת בסופו של המעשה העצוב, בנרועותיו של ארמון. המחזה וזה להצלחה עצומה, מלא כהרף-עין את חסרון הכיס של מחברו, שימש מופת ליצירות רבות ש-הושתחו עליו. מאותו יום, השתעלו נשים קלילות דעת לעשרות עד למותן על במות העולם; הפרוצה — ביחוד אם היתה משמשת את החברה הגבוהה ולא יותר מגבר אחד (עשיר) בעונה — הפכה לדמות חיובית, יקרה, ששחקניות רבות השתוקקו לגלמה. מדי שנה גססה מרגריט פעמים אין סוף בארצות רבות בפני קהל מגוון ומוילד-מעיה. היא אף למדה לשיר באופירה, נפחה את נשמתה תוך השמעת צלילי

גרטה גרבו ("קמיליה") שרה הגדולה השמיעה את קולה

סופרנו גבוהים (בלה-בוהם מאת פוצ'יני). השחקנית התעלפה. הראינוע החל מתעניין ביצירה משחר ימיו, הביא אותה פעמים אחדות אל מיליונים נוספים שלא זכו לבכות למשמע שעוליה של מרגריט על הבמה, בראשית המאה, כאשר לחמו שתי שחקניות על כתר הראינוע האיטלקי, הפיקה אחת מהן, פרנציסקה ברטיני, סרט בשם קמיליה, אך ורק משום שצרתה, פינה מנציאלי, הקדימה אותה בשבועות מספר בהסרת אותה יצירה.

כעבור שנים אחדות פותחה שרה ברנהאר, שחקנית הבמה הגדולה שהופיעה בהצלחה רבה במחזה, לחזור על כמה קטעים נבחרים לפני המסרטה. מבלי להתחשב בעובדה שהסרט היה אילם, הפעילה שרה הגדולה את מלוא קולה. כאשר ראתה את התוצאה התעלפה, עובדה שלא מנעה ממנה הופעה ברטיני נוספים. הצופים שראו את סרטה של שרה, לא הת-עלפו, והגו הנאה מרובה ממשקה התיאטרוני ש-צורר מפעם לפעם גלי צחוק באולם.

קמיליה האחרון, המוצג עתה מחדש בארץ, הופק בהוליברד לפני 17 שנה, ועודנו אותו סתח-דמעות שהיה במשך מאת השנה האחרונות בגילגוליו השר-נים. בעייתיותה של העלילה, אם היתה לה אי-פעם בעייה של ממש, אפסה מזמן; הרגשות נשארה-אולם משחקה המשובח של גרטה גרבו בתפקיד מר-גריט, וקסמו של רוברט טילור (צעיר מאד ויפה מאד בסרט זה) כארמון, מבטיחים ערב שאינו מבוז-בוז לריק, גם לאלה שרגשות שיטחית אינה לפי רוחם.

יואלנטינו

בכל תולדות הראינוע אין דמות כה אגדית, מופת לאה ויחד עם זאת מובנת ופשוטה עד כדי בהמיות כמו רודולף הולנטינו. "רודי", כפי שכונה על-ידי חבריו היה צעיר ממשפחת איכרים איטלקים, שהגר לאמריקה, התגלגל להוליברד והגיע, בגלל פניו ה-מושכים (לשחק לא ידע) למרומי ההצלחה.

מסרטו הראשון ב-1921 ועד יום מותו, כעבור שבע שנים, היה רודי אליל. הוא היה שואף כבוד אך טוב לב מטבעו. נשים היו מוכנות לעשות הכל למענו, עובדה שעשעעה אותו מאד; אבל הוא היה נאמן לאשתו. הוא היה אוהב לבקר בתשאי בסרטו ונהנה למשמע אנחות הכסופים שתקריבי פניו היו מפיקים מחוי הנשים שבקהל.

כאשר מת, והוא עודנו צעיר, לחתה היסטריה המוגינת את ארונו ונשים התאבדו על קברו. נושא מצוין לסרט. אולם, המפיק אדוארד סמול, שהקדיש שנים לחיפוש שחקן מתאים לתפקיד (ומצא את אנהוני דקסטר), שכח בינתיים שגם התסריט ראוי לתשומת לב וכי אי-אפשר לבנות סרט שלם על דמיון גופני.

התוצאה היא ביוגרפיה שאינה מדויקת למדי ויחד עם זה איננה דמיונית. לא נעשה כל ניסיון לבחון את הצד הפסיכולוגי של הגיבור או את המשמעות התברתית של התופעה. וואלנטינו מאכזב משום שהוא מחמיץ את כל האפשרויות.

תיאטרון

רצח!

שלושה מקרי רצח בוצעו באחד הערבים בשבוע שעבר באולם אוהל, רח' בילינסון 6, תל-אביב. הקורב-נות: כושי אחד, בנו של סנטור אמריקאי ומחזה של ז'אן פול סארטר.

הרצח בוצע בדם קר. הוא לא בוצע על-ידי השח-קנים, שאכן לא יכול היה להיות להם דם קר באקלים הטרופי של אולם אוהל. הוא בוצע על-ידי קנוניה בין התיאטרון ובין הצנזורה (העולם הזה 771).

המזל משחק מנינים. ז'אן פול סארטר כתב מחזה. לכל תיאטרון בעולם הברירה החופשית להסי-כים לתוכנו ולהציגו, או לא להסכים ולא להציגו. תיאטרון אוהל, בשיחוף אויב עם הצנזורה, בחר בדרך שלישית ומקורית ביותר. הוא לא הסכים לתוכן ה-מחזה, שינה אותו לחלוטין, עד שאין להכיר את מגמתו, שם על היצירה האוהלית החרשה * את שמו של הסופר-הפילוסוף הצרפתי, כי השם עשוי למשוך קהל גם בישראל.

דומה הדבר כאילו החליט במאי שיש משהו טוב במחזה המלט, אלא שהסוף אינו מתאים לישראל. יושב הבמאי ומתקן את שקספיר. במקום שהמלט ימות בדקירת החרב המורעלת, הוא אורו את מוח-דוהו ונוטס לאנגליה, כדי להשתתף בתחרות הטניס של וימבלדון.

אותו דבר בדיוק עשה אוהל. במחזה המקורי נשמעת ירייה, בנו של הסנטור חוזר לחזר הפרוצה ומודיע בצער שלא פגע בכושי, הקרבן החף-מפשע של החברה הלבנה. בן הסנטור מסיים את המחזה במיטתה של הפרוצה.

אוהל אינו יכול להסכים לאי-מוסריות זו של סארטר. לכן נהרג הכושי, במחזה החדש, המותקן. הפרוצה הורגת את בן הסנטור הרשע. המוסר מנצח לאורך כל הבמה.

פרוצה בתולה. אין זה השינוי היחיד. המת-ר גמת, הבמאי והצנזור הפכו כמעט כל משפט על פיו. הסנטור מדבר במחזה בשם העם האמריקאי, הרוצה כי הכושי החף-מפשע יוקרב כדי להציל את חי-הלבן בן-הטובים, הנאשם ברצח. תוך כדי כך מש-מיע הסנטור פילוסופיה עמוקה ומעניינת על תורת הגנוע. השלישייה המתקנת הישראלית לא יכלה להסי-כים לעלבון זה של העם האמריקאי. לכן היא מוחקת את העם כולו, מזכירה במקומו את ראש העירייה. מתקבל המקרה האבסורדי שסנטור, המחוקק את חוק המדינה, משתמש בשמו של ראש עיר קטנה כאילו היה סמכות עליונה.

כל דמויות המחזה משתנות. הסנטור (זאב ברבן) דומה לכומר, מעורר בלב הצופה את השאלה כיצד נבחר איש כזה אפילו במדינה של עמי-אצרות. הפרוצה, שהצנזור החזיר לה (כמעט) את בתוליה בנייתוח פלסטי יחיד במינו, אינה מדברת גם כעוזרת בית, אלא כגברת אלגנטית, בעברית צחה ושנונה. אף כי טובה פרדו משחקת את התפקיד בכשרון רב, הרי אין היא יכולה לשנות את העובדה שהמצב כולו מגוחך. היחיד המשכנע במחזה כולו הוא הכו-שי (יעקב כנעני), אולם גם בו ניכרים סימנים של אסכולה מוסקבאית מלפני המהפכה.

בקהל פולר בפאריס הסתובב אדם בשבוע שעבר. היה זה ז'אן פול סארטר.

* הנערה והכושי — מאת ז'אן פול סארטר — מתורגם בידי לאה גולדברג — בויים בידי זאב ברבן בתיאטרון אוהל.

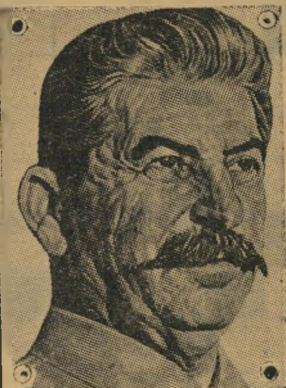
הודעה למנויים

- א. המקבל את העיתון לכתובתו הפרטית ויש לו גם תא ואר — ישלח את מספר התא אל מנהלת "העולם הזה".
ב. המקבל את העיתון והכתובת אינה מדויקת או המושנה את כתובתו — יודיענו עד כך מיד.
ג. המקבל גליון פגום או באחור רב, או לא קבלו לחלוטין — יודיענו מיד.
ד. נא לפנות אל הדוורים ולהפדיר אתם את דרך קבלת הגליון. נא למלא אחרי הבקשות הנ"ל על מנת לאפשר חקוקה יעילה יותר ומחירה יותר של הגליונות. כל אשר לא ימלא אחריהן לא יוכל להענות.
ה. נא להפדיר את התשלומים. מחיר המנוי לתקופה יולי-ספטמבר הוא 2.600 ל"י. המנהלה.

הופיע

ספרו הדוקומנטארי המרתק של אהמד עמבה

הייתי שומר ראשו של 'סטאלין'

פרשת קורותיו, חזיונותו ורשמינו האישיים והישירים של סופר אובייקטיבי שחי עשר שנים בבית המועצות מהן שנתיים במחיצתו של המנהיג הסובייטי. זהו ספר באשון של עדי-ראייה בלתי משוחד על חייו הפרטיים של סטאלין

להשיג בכל חנויות הספרים המחיר 2.600 ל"י לרוכש את הספר עד 15 לספ' סמבר 1952 תינתן הנחה וישלם רק 2.400 ל"י

כמו צחצוח שינים, כמו רחיצת פנים, כמו ניקוי נעלים, כמו נטילת ידיים, כך ב"שוש" השתמשי למען נקינות האישי! להשיג בכתי המרקחת וסרפומיות

הרנשה נהדרת של נקיון ורענונות

מובטחת לך לאחר חפיפת הראש במשחת שמפו "נקה" הנפלאה. שמפו "נקה" מנקה באופן יסודי את עור ושערות הראש ועושה את השערות רכות ומבריקות כמשי.

משחת שמפו

...ולשער יבש ממליצים על "נקה" חלמון שמפו המפיצים היחידים: חברת בורית בע"מ.

דירתך היא קרירה מרפסתך היא שימושית

עם סוכך מתוצרת "הסוכך" HASSOCHECH רח' הרצל 89, תל-אביב, טל. 5473

פסנתרים קניה - מכירה - תקונים פונוים וסטרמן את ספיר תל-אביב רח' רש"י 9

צינקוגרפיה י. רינדזונסקי רחוב הקישון 6. תל-אביב גלופות קו גלופות רשת

הודעה החל מגליון 771 נמסרה ההפצה הראשית בכך הארץ לא קונפורטס. מרכז ההפצה של העולם הזה, בכל ענייני הפצת השבועון יש לפנות לרח' לילנבלום 9, טלפון 4781.